

Vlaams
Parlement

stuk **870** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 12 januari 2011 (2010-2011)

Gedachtewisseling

over de beslissing van de Vlaamse Regering
betreffende de beheersovereenkomsten
met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap
uit het Kunstendecreet,
met mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Yamila Idrissi

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heer Chris Janssens, mevrouw Katleen Martens, de heer Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Patrick Janssens;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

INHOUD

1. Toelichting bij de regeringsbeslissing door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur	4
2. Vragen van de commissieleden en antwoord door de minister	10

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 10 november 2010 een gedachtewisseling met mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2010 betreffende de beheersovereenkomsten met de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap uit het Kunstendecreet. Deze regeringsbeslissing omvat het principe van een grondige hertekening van het landschap van de kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap, waarbij aan minister Schauvliege de opdracht werd gegeven om dit verder uit te werken.

In deze gedachtewisseling wordt ook verwezen naar de artistieke en zakelijke eindadviezen die door de visitatiecommissies werden uitgebracht op de beleidsplannen 2011-2015 van de zes instellingen van de Vlaamse Gemeenschap uit het Kunstendecreet: Vlaamse Opera, Koninklijk Ballet van Vlaanderen (KBvV), deFilharmonie, kunstencentrum deSingel, Ancienne Belgique (AB) en het Vlaams Radio Orkest en Vlaams Kamerkoor (VRO/VRK of Brussels Philharmonic). De beslissingen van de minister zijn mede gebaseerd op deze artistieke en zakelijke eindadviezen.

1. Toelichting bij de regeringsbeslissing door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Minister *Joke Schauvliege* heeft in de beleidsbrief 2009-2014 voorgesteld om naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomsten het begrip Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap te evalueren met als doel een betere afstemming en samenwerking tussen de huidige instellingen. De Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap vormen een aparte afdeling in het Kunstendecreet. De instellingen zelf staan niet opgesomd in het decreet, maar worden aangeduid door de Vlaamse Regering. Ook het overlegplatform van de Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap is vragende partij naar meer duidelijkheid over de positie van de instellingen in het culturele landschap, de relatie met de Vlaamse overheid, de internationale positie en de onderlinge relaties. Het voorstel voor een hertekening van het landschap, is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en tracht antwoorden te geven op de vragen van het overlegplatform en de intenties uit de beleidsnota 2009-2014 van de minister. Dit voorstel wordt de komende twee jaar voort uitgewerkt.

De zes kunstinstellingen zijn de Vlaamse Opera, Koninklijk Ballet van Vlaanderen, deFilharmonie, VRO/VRK (Brussels Philharmonic), deSingel, Ancienne Belgique. Hun beleidsplannen 2011-2016 werden beoordeeld door een externe visitatiecommissie, voor de helft samengesteld uit buitenlandse experts. Het preadvies van de commissies werd in april 2010 aan de instellingen bezorgd. Ze hebben daar een reactie op kunnen geven. Het eindverslag van de visitaties werd aan de minister bezorgd op 2 juli 2010. Het is de bedoeling om eind 2010/begin 2011 nieuwe beheersovereenkomsten af te sluiten. Zij zullen ook trajecten voor meer synergie bevatten.

De beleidsplannen van de kunstinstellingen zijn heel ambitieus, een goede zaak, maar de ambities hebben budgettaire gevolgen. Samen vragen ze 12 miljoen euro extra, een stijging met 30 percent. De visitatiecommissies komen tot een extra budget van 5,275 miljoen euro op een totaalbudget van 44,840 miljoen euro. Gezien de budgettaire context, is deze stijging niet haalbaar. Elke meervraag moet gecompenseerd worden binnen de bestaande beleidskredieten.

In de adviezen van de verschillende beoordelingscommissies werd gewezen op de te beperkte samenwerking tussen de instellingen. Daarbij werd gevraagd om de beslissing over de instellingen in een bredere strategische en nationale context te plaatsen. Dat bevestigt alleen maar de uitspraak van de beleidsnota dat de oplossingen tot versterking van de instellingen liggen in een betere afstemming en samenwerking. De voorbereiding om tot meer structurele synergie te komen, is al maanden bezig.

In de eerste helft van 2010 voerde het kabinet bilaterale gesprekken met iedere instelling. Bijkomend werden gesprekken aangeknoopt met het overlegplatform van de instellingen, eind juni en eind augustus 2010. Dit resulteerde onder meer in een nota van het overlegplatform over deze instellingen. Midden september ontving de minister nog een toevoeging bij deze nota. Uit deze nota's blijkt de wil tot structurele veranderingen aanwezig. Maar, zo stelt het overlegplatform, men verwacht de aanzet van een 'sturende overheid'. Op basis van diverse gesprekken met externe deskundigen en verantwoordelijken van de instellingen zelf werd de doelstelling van dit veranderingsproject duidelijk.

De doelstelling is om via synergie en clustering te komen tot een sterker profiel van de Vlaamse kunstinstellingen – ook op internationaal niveau – een efficiënter beheer, rationelere inzet van de beschikbare middelen, onderlinge collegialiteit en een verankerde spreiding. Het finale doel is de kwaliteit, de maatschappelijke relevantie en de landelijke en internationale uitstraling van deze instellingen te maximaliseren waardoor niemand nog twijfelt aan de dynamiek en voortrekkersrol, het 'center of excellence' van de eigen instellingen.

Dit veranderingsproject zal in een traject uitgevoerd worden, stap voor stap en volgens een afgesproken timing die start op 1 januari 2011 en eindigt op 31 december 2012 met een publiek zichtbaar veranderingsmoment bij de aanvang van het seizoen 2012-2013. De minister wil de organisaties zo maximaal mogelijk betrekken bij dit veranderingstraject, zodat dit op een positieve en constructieve manier wordt gedragen. Ook de sociale partners dienen betrokken te worden in een structureel overleg bij dit veranderingsproject. De Vlaamse Regering heeft uitdrukkelijk beslist dat er geen gedwongen ontslagen komen.

Het voorstel van hertekening geeft een antwoord op knelpunten die al langere tijd worden aangekaart en die blijken uit de adviezen van de visitatiecommissies en gesprekken met andere experts. De knelpunten zijn: de synergie tussen de instellingen is te beperkt; de infrastructuur blijft onderbenut; de betrokkenheid van de instellingen met de rest van het culturele veld is beperkt; er zijn verschillen in efficiëntie en personeelsbeleid tussen de instellingen; de internationale werking van de instellingen is te weinig afgestemd op elkaar en op andere internationale projecten van de Vlaamse overheid; de voltijds geëngageerde musici en koorleden hebben onvoldoende werk; het is onvoldoende duidelijk dat de overheid de inrichtende macht is; er zijn te weinig beschikbare grote podia voor ballet en symfonische orkesten.

Het is de ambitie om tot een pool van instellingen te komen die enerzijds de capaciteit hebben om een uniek eigen profiel te ontwikkelen en anderzijds door afgesproken samenwerking en synergie een meerwaarde kunnen betekenen voor de eigen werking en voor het kunstenlandschap ver buiten de grenzen van Vlaanderen. Het zijn stuk voor stuk landelijke instellingen, die wegens de traditie, de actieradius, de internationale betekenis, omvang en budget, een structurele band hebben met de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap sluit met deze instellingen een beheersovereenkomst.

Om met deze instellingen een performante en geïntegreerde werking op te zetten en overlapping te vermijden moeten er artistieke en organisatorische keuzes gemaakt worden. Daarom zal de minister het huidige landschap versterken door geclusterde samenwerking en ook vollediger maken, ondermeer door een betere spreiding. Het voorstel schaft geen enkele artistieke praktijk af. De twee grote categorieën – de productiehuisen en de presentatieplekken – zullen binnen deze pool van instellingen dwarsverbanden aangaan.

Er komt meer synergie tussen opera, ballet, koor en orkest. Wat de cluster opera en ballet betreft, kiest de minister niet voor de verdere aparte uitbouw van een groot klassiek operagezelschap en evenmin voor een groot balletensemble. In de internationaal gelocaliseerde context, waarin de Vlaamse instellingen zich moeten profileren, ziet de Vlaamse

overheid wel kansen in een gezamenlijke opera- en balletorganisatie met orkest en koor die zich met eigen artistieke creaties kan profileren.

Een sterke, eigentijdse en flexibele organisatie voor opera en ballet die zich creatief moet kunnen bewegen op vlak van beide disciplines. Van deze organisatie wordt dan ook meer artistieke verscheidenheid verwacht. Naast de evidente begeleiding van de opera- en balletvoorstellingen door het vaste orkest en koor van de Vlaamse Opera, kan er ook gedacht worden aan samenwerking met onze wereldvermaarde barokorkesten, hedendaagse ensembles of danschoreografen. De clusterorganisatie zal daarnaast een beroep kunnen doen op de ondersteuning van muzikanten van de twee andere Vlaamse orkesten, VRO/VRK en deFilharmonie.

Op organisatorisch vlak wil dit zeggen dat het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera onder één management, één intendant en bestuur komen, maar met specifieke artistieke werking voor zowel ballet als voor opera; een autonome werking voor beide disciplines die ook gezamenlijk kan zijn. Hierbij moeten zowel ballet als opera zich als artistieke expressie kunnen ontplooiën. De intendant zal een evenwichtige verhouding in zowel de programmering als de budgettaire invulling van beide disciplines moeten garanderen. Daarnaast komt er een afzonderlijke artistieke directeur voor het ballet, net zoals er een muziekdirecteur is. Dit evenwicht zal verankerd worden in de beheersovereenkomsten.

De fusieoperatie wordt in een veranderingstraject uitgewerkt waarbij tevens de sociaal-rechterlijke en loon- en arbeidsomstandigheden worden opgenomen. Omdat er ernstige problemen zijn met de zakelijke en financiële situatie van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen, stelt de minister voor dat de raad van bestuur van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen een veranderingsmanager aanstelt die ook de nodige voorbereidingen moet treffen om tot een fusie met de Vlaamse Opera over te gaan. De veranderingsmanager zal nauw samenwerken met het management van de Vlaamse Opera.

Het uitgangspunt is een permanente aanwezigheid in Antwerpen en Gent. De operahuizen in Antwerpen en Gent worden in het voorstel optimaal benut, zowel voor opera als voor ballet en eventuele mengvormen. Deze optimale benutting moet zowel gelden op vlak van presentatie als op vlak van residentie. Ook de receptieve werking kan verder uitgebouwd worden. Dit is één van de aandachtspunten die ook werd meegegeven in het advies van de visitatiecommissie.

Maar er is meer. De locatie op het Eilandje in Antwerpen, eigendom van KBvV en deFilharmonie, biedt ook perspectieven. Dit kan de perfecte locatie worden voor repetitie en voor de overkoepelende management- en logistieke diensten van deze cluster, zeker wanneer een deel van de ruimte vrijkomt door de verhuizing van deFilharmonie naar de Koningin Elisabethzaal in het najaar 2013. Dit zou kunnen betekenen dat de podia van de beide operahuizen ook een meer receptieve invulling kunnen krijgen, wat meer eigen inkomsten genereert.

Zowel in het Operahuis Antwerpen als het Operahuis Gent moet de komende jaren geïnvesteerd worden. In het Operahuis Gent moet de technische infrastructuur aangepast worden en in het Operahuis Antwerpen moet nog een aantal ingrepen afgewerkt worden. Het Operahuis Gent is in erfpacht gegeven aan de Vlaamse Opera tot 2024 en dat van Antwerpen in een stilzwijgend verlengde concessie.

De minister overlegt met de steden Antwerpen en Gent om te onderzoeken op welke wijze een gegarandeerd budget van hun dotatie aan de Vlaamse Opera kan vrijgemaakt worden om de infrastructurele problemen aan te pakken. Voorts wordt er gewerkt om aan een concrete planning te kunnen komen.

Voor de restauratie van de monumentale zalen in de Opera Gent wil de minister met haar collega bevoegd voor Onroerend Erfgoed afspraken maken om de restauratie in de komende jaren kunnen aanvangen.

Eén kwalitatief hoogstaand management moet de middelen, zowel personeel, infrastructuur, als budgetten, optimaal kunnen benutten. Schaalvoordelen moeten ruimte creëren om het artistieke budget te maximaliseren

Een tweede cluster behelst de orkesten en koren: VRO/VRK, deFilharmonie, de Vlaamse Opera. Naast de cluster van de opera en het ballet wordt een samenwerking van alle orkestleden van de drie orkesten en alle koorleden van de twee koren gecreëerd. Het is de bedoeling dat het geen aparte rechtspersoon wordt, maar een pool die wordt aangestuurd door een managementcomité van opera en ballet, VRO/VRK en deFilharmonie waarin programmering, werkafspraken, harmonisering, uitwisselbaarheid van musici vastgelegd worden. De juridische mogelijkheid en de operationele voorwaarden voor deze pool worden verder onderzocht. Dit zal winst opleveren doordat de orkesten wanneer nodig kunnen worden uitgebreid met muzikanten van één van de andere orkesten in de pool. Hierdoor kan de kost die ieder autonoom orkest momenteel draagt voor toegevoegde musici verminderd worden. Momenteel komt dit neer op ongeveer 500.000 euro per jaar. De cluster moet er dus voor zorgen dat de performantie van de drie orkesten wordt verhoogd door een efficiëntere inzet van het geheel van de orkestleden.

De residentie van VRO/VRK in Flagey zal worden geëvalueerd. Wat deFilharmonie betreft, besliste de Vlaamse Regering in 2009 om fors te investeren in de renovatie en de uitbreiding van de Koningin Elisabethzaal. Zo beschikt deFilharmonie vanaf het seizoen 2013-2014 over een unieke eigen concertzaal. Ook de logistieke diensten verhuizen naar deze site waardoor de gebouwen van deFilharmonie op het Eilandje vrijkomen. Zoals hoger vermeld is hier synergie mogelijk met de cluster Opera/Ballet.

De kracht van het managementcomité van de drie intendanten van de verschillende instellingen ligt bij hun uitdrukkelijk engagement om in de toekomst fundamenteel anders te denken. De intendanten zullen niet vertrekken vanuit hun eigen autonome planning om dan onderlinge afspraken te maken, maar moeten bereid zijn om vanuit concrete afspraken een onderling gedragen planning te maken. Hierbij moet dus steeds het doel voor ogen worden gehouden om met het huidige vaste bestand van de orkesten de hoofdmoot van het programma van zowel VRO/VRK als deFilharmonie en de cluster Opera/Ballet te realiseren.

Het doorvoeren van deze operatie zal geen eenvoudige zaak zijn. Het is echter van het grootste belang dat alle betrokkenen de noodzaak ervan inzien voor het behoud van deze orkesten op lange termijn. De minister zal aan de intendanten vragen om een sluitend afsprakenkader voor dit managementcomité op te stellen dat zal opgenomen worden in de beheersovereenkomsten.

Een ander belangrijk aspect is de synergie tussen productiehuisen en presentatieplekken. In de beheersovereenkomsten wordt een gestructureerd overleg vastgelegd tussen de productiehuisen en de presentatieplekken. Het is de bedoeling dat er duidelijke afspraken in de beheersovereenkomsten komen over onderling inschakelen van musici, uitkoopsommen, gebruik van infrastructuur. De afspraken staan in het licht van een partnership dat verwacht wordt van de instellingen die behoren tot dit overlegplatform.

In dit gestructureerd overleg moeten afspraken gemaakt worden over: programmering, ook internationaal, de samenwerking en netwerking, de publiekswerking en communicatie, het infrastructuurgebruik, de talentontwikkeling en het opvolgen van nieuwe tendensen. Wat de productiehuisen betreft gaat het om: de Vlaamse Opera en Ballet van Vlaanderen, VRO/VRK en deFilharmonie.

Daarnaast zijn er vier instellingen in Vlaanderen en Brussel waarmee een beheersovereenkomst wordt gesloten en die bij invulling daarvan een presentatieplek moeten bieden voor onze productiehuizen: het Concertgebouw Brugge, het Muziekcentrum De Bijloke Gent, Bozar en Flagey. DeSingel neemt binnen dit verhaal een aparte plaats in, omdat het zowel een presentatieplek is, als een residentieplek en een coproductiehuis. Ook de Ancienne Belgique heeft een aparte invulling maar zal tevens uitgenodigd worden op dit structureel overleg.

DeSingel Antwerpen is meer dan enkel een presentatieplek. Het is een kunstenhaven bij uitstek, een kunstencampus waar onderwezen, gerepeteerd, geproduceerd en getoond wordt. Sinds 1 oktober is deSingel fel uitgebreid en biedt de kunstencampus een bijzondere infrastructuur met tal van bijkomende mogelijkheden voor het hele kunstenveld, maar ook specifiek naar de eigen instellingen. Binnen de hertekening van het landschap zal ook hier synergie tot stand komen, zowel wat presentatie als coproductie betreft.

Eén van de elementen die in de evaluatie van de beleidsplannen van de instellingen Vlaamse Gemeenschap aan bod komt is het gebrek aan grote podia voor dans, symfonische orkesten en muziektheater. Het Concertgebouw Brugge voldoet perfect aan deze vraag. Het heeft een uitmuntende akoestiek en is uitgerust als een hedendaags muziektheater. Het is logisch om deze presentatieplek te betrekken in een overleg met de grote Vlaamse productiehuizen over een optimalisering van de spreiding van de producties in Vlaanderen.

De Bijlokesite in Gent is de laatste jaren uitgegroeid tot een kunstencampus. Tal van culturele en kunstorganisaties hebben er hun thuisbasis. Zo onder meer 'les ballets C de la B' LOD, het pas geopende STAM, de Operastudio's, Vlamo, B'Rock, de Kunsthogeschool en uiteraard het Muziekcentrum De Bijloke. Ook deze site biedt boeiende perspectieven naar synergie met de eigen productiehuizen, maar eveneens met het hele kunstenveld. Daarom is het net zoals bij het Concertgebouw Brugge noodzakelijk deze belangrijke speler te betrekken in het overleg met de grote Vlaamse productiehuizen.

Het Flageygebouw is een unieke locatie in het centrum van Brussel met een uitmuntende akoestiek. De minister wil deze instelling samen met de Franse Gemeenschap en het Brussels Gewest de komende jaren verder blijven ondersteunen op basis van een gelijkwaardige inbreng vanuit de drie overheden voor de werking van Flagey. Dit kunstencentrum met Europese ambities heeft een traditie opgebouwd in het presenteren van de opvoeringen van Brussels Philharmonic (VRO/VRK).

De overeenkomst die de minister met Bozar zal sluiten, moet voornamelijk gericht zijn op de internationale uitstraling van de grote productiehuizen. De minister wil in de beheersovereenkomst met Bozar dan ook duidelijke doelstellingen opnemen in verband met het verhogen van de internationale uitstraling van de grote productiehuizen.

Ten slotte is er de Ancienne Belgique die een aparte plaats inneemt tussen de eigen instellingen. De Ancienne Belgique is inhoudelijk een buitenbeentje omdat de organisatie gericht is op de pop/rock en dus weinig inhoudelijke affiniteiten heeft met de andere instellingen. De synergiemogelijkheden zijn dan ook beperkt. Niettemin zijn de inzichten en de aanpak van deze organisatie zeker interessant voor de andere instellingen, waardoor het absoluut mijn overtuiging is dat de AB moet uitgenodigd worden op dit structureel overlegplatform.

De minister vervolgt met de synergie met het brede kunstenveld. Bij de beoordeling van verschillende van de betrokken Vlaamse instellingen werd opgemerkt dat de relatie met andere spelers in het veld te beperkt is. De instellingen lijken hierdoor instituten op zich en niet de voortrekkers van het veld.

De minister wil een eerste doorbraak organiseren. In de nieuwe beheersovereenkomsten en zeker in het veranderingstraject dat uitgewerkt wordt, zullen duidelijke doelstellingen staan betreffende de relatie met het brede kunstenveld en de taak die de instellingen hebben om kleinere organisaties de kans te geven zichtbaar te zijn op hun podium. Daarnaast verwacht de minister van de eigen productiehuizen voldoende aandacht voor talentontwikkeling, creativiteit en begeleiding van beloftevolle makers, musici, zangers en dansers. De productiehuizen, en zeker de orkesten, zullen zich ook niet beperken tot de hierboven beschreven presentatieplekken, maar aanwezig zijn vanaf de kust tot in Limburg en ook buiten Vlaanderen.

De synergie met het brede kunstenveld staat ook in relatie tot de nieuwe meerjarige subsidieperiode in het kader van het Kunstendecreet waarvoor de aanvragen op 1 oktober 2011 moeten worden ingediend. De minister wil de nieuwe ronde aangrijpen om de positionering en functies van de kunstinstituten in hun geheel te bekijken en daarbinnen de relatie met de huidige Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap uitklaren.

De minister overweegt om onderlinge samenwerking op te nemen als aanvullend criterium voor de beoordeling van de kunstenuitvoeringsorganisaties, indien dit een artistieke en/of zakelijke meerwaarde oplevert. De doelstelling daarvan op lange termijn blijft dezelfde: de middelen efficiënter aanwenden en komen tot een betere output ten opzichte van de geïnvesteerde middelen.

Daarbij is het duidelijk dat een goed functionerend kunstenveld maar mogelijk is als er niet enkel synergie is tussen grote instellingen onderling, maar als er ook samenwerking is tussen de Vlaamse instellingen, de meerjarig gesubsidieerde organisaties, en ook de projecten en de individuele kunstenaars.

Het geschetste kader moet nu verder uitgetekend worden. Er moeten nog veel juridische, sociaalrechtelijke, financiële, artistieke maar ook mentale hindernissen worden overwonnen om het einddoel te bereiken. Het lijkt daarom goed om dit proces te plannen en een traject af te spreken.

Deze hertekening wordt dus zeker verder besproken. Zo is er vandaag het debat in deze commissie van het Vlaams Parlement. De minister wil ook de aanpak van dit veranderingstraject vastleggen en hiertoe een opdracht geven aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed.

Het veranderingstraject moet starten op 1 januari 2011 en moet volledig afgerond zijn tegen 31 december 2012. Tegen dan moeten ook alle juridische, sociaalrechtelijke en infrastructurele kwesties een oplossing gekregen hebben. In het kader daarvan zal er ook een grondig onderzoek worden gevoerd naar de mogelijkheden en consequenties van een eventuele harmonisering van de loon- en arbeidsvoorwaarden bij de productiehuizen en de arbeidsrechtelijke aspecten van de poolvorming. Het is de bedoeling om deze studie klaar te hebben tegen juni 2011. De eventuele besluitvorming rond de mogelijke implementatie daarvan, alsook de resultaten van het onderzoek van de juridische en financiële haalbaarheid en operationele implicaties van voorliggend plan zullen het voorwerp uitmaken van een apart dossier dat zal voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. Een belangrijk ijkpunt wordt de start van het seizoen 2012-2013. Tegen dan moeten de productiehuizen Opera en Ballet, VRO/VRK en de Filharmonie in hun nieuwe samenstelling en opdracht functioneren.

De minister zal met deSingel, de Vlaamse Opera, het Koninklijk Ballet van Vlaanderen, het VRO/VRK, de Filharmonie en de Ancienne Belgique nieuwe beheersovereenkomsten afsluiten. Hierin zal de synergetekening en het veranderingstraject opgenomen worden. Voor de begroting 2011 werd aan de instellingen al duidelijk gemaakt dat zij zullen worden gesubsidieerd gelijkwaardig aan de subsidie 2010, natuurlijk zal rekening gehouden

worden met de generieke opgelegde besparing voor 2011. De bedragen die in de begroting 2011 per instelling voorzien zijn, zijn megedeeld aan de instellingen.

Met het Concertgebouw Brugge en de Bijloke Gent zal de minister in de loop van 2011 een beheersovereenkomst afsluiten waarin afspraken worden opgenomen met betrekking tot de presentatie van de grote Vlaamse productiehuizen. Ook met Bozar en Flagey komen er samenwerkingsovereenkomsten met een engagement voor de presentatie van de eigen instellingen.

Heel wat aspecten van deze belangrijke hervorming vergen verdere uitklaring en grondig overleg, ook met het parlement.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord door de minister

De heer *Erik Arckens* heeft begrepen dat er een crisismanager komt voor het Ballet van Vlaanderen en een voor de Vlaamse Opera, daarnaast komt er nog een overkoepelend manager. Het Ballet van Vlaanderen protesteert daar hevig tegen en beweert niet te zijn geconsulteerd.

Synergie, clustervorming, poolvorming klinken heel mooi, maar het ballet en de opera zijn twee aparte instellingen met een andere manier van werken en structuur. Er komt dus één gezamenlijk budget. Wie zal zich bezighouden met de ticketting? Welke wijze van programmering zal gekozen worden, die van ballet of die van de opera? Het valt te vrezen dat de internationale gerichtheid van het ballet in het gedrang komt. Wat als het ballet naar het buitenland wil? Zal de opera akkoord gaan met die extra uitgaven? De ballerina's werken in vast dienstverband, maar dat geldt niet voor alle solisten van de opera. Het lid vreest dat het ballet slachtoffer wordt van de synergie. Hoe denkt de minister daarover?

De heer *Paul Delva* is blij met de aanzet naar meer synergie en samenwerking. Hij verwijst naar de resolutie van viereneenhalf jaar geleden, waarin het parlement unaniem aan de Vlaamse Regering vraagt om initiatieven te nemen die een duurzame samenwerking tussen de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zou stimuleren, faciliteren en versterken. In het regeerakkoord staat dat de regering stappen zal ondernemen om tot synergie te komen. Het voorstel van de minister komt dus overduidelijk tegemoet aan die vraag.

Fundamenteel in het debat is dat de voorstellen geschraagd worden door de visitatiecommissies. De verslagen van die commissies, zowel de zakelijke als de artistieke, zijn waardevol omdat ze duidelijk zijn. De verslagen geven reliëf aan de instellingen en differentiëren ze. Vooral op zakelijk vlak zijn er goede en slechte leerlingen. Dat geeft het parlement de kans objectieve oplossingen te vinden.

De verslagen geven ook aan in welke 'mindset' de instellingen zich bevinden. Het is vreemd dat de instellingen samen 12 miljoen euro extra vragen in budgettair moeilijke tijden. De visitatieverslagen wijzen erop dat een aantal evidente zaken niet in orde zijn: een aantal rapporteringverplichtingen, expliciete afspraken van samenwerkingsovereenkomsten enzovoort. Daar moet aan gewerkt worden. Het plan van de minister zal de instellingen daartoe stimuleren.

Er is een verschil tussen de zakelijke en de artistieke adviezen. De artistieke adviezen zijn goed tot zeer goed voor alle instellingen. De artistieke werking staat op een hoog niveau, heeft internationale uitstraling. Op zakelijk vlak is er een groot verschil tussen de instellingen, gaande van zeer goed tot slecht.

Het plan van de minister is geen besparingsoefening. Er vallen geen gedwongen ontslagen. Er worden geen artistieke praktijken afgeschaft. De artistieke autonomie blijft overeind. Het is positief en vernieuwend dat eindelijk de link gelegd wordt tussen de productiehuizen en de presentatieplekken. Dat element ontbrak in het debat. Het voorstel om die

elementen formeel samen te voegen, verruimt het debat en maakt het debat sluitender dan tot nog toe. Het klopt ook dat de instellingen meer banden moeten smeden met de andere kunsteninstellingen in Vlaanderen.

Voorts benadrukt het lid het belang van de aanwezigheid van instellingen en presentatieplekken in de hoofdstad. Dat is belangrijk voor de internationale uitstraling van de Vlaamse kunstenscène. De beheersovereenkomsten zouden ingaan op 1 januari 2011. In hoeverre zullen de synergieën daarin geconcretiseerd worden?

Mevrouw *Yamila Idrissi* wijst op de internationale uitstraling van het Ballet van Vlaanderen, een visitekaartje voor Vlaanderen. De artistieke leiding en de dansers van het ballet haken af door de wijze waarop het veranderingsproces is aangekondigd. Zo dreigt Vlaanderen niet alleen een instelling van internationale faam te verliezen maar gaat ook het draagvlak voor de veranderingsprocessen verloren.

Is december nog haalbaar voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten? Hoe ver staan de onderhandelingen? Plant de minister nog bijkomend overleg? Zo ja, met wie? De synergie zou immers deel uitmaken van de nieuwe beheersovereenkomsten.

De minister heeft het over één management, één intendant en één bestuur voor het ballet en de opera op organisatorisch vlak maar een autonome werking voor beide disciplines die ook gezamenlijk kan zijn. Komt er één manager maar afzonderlijke artistieke werkingen die eventueel gezamenlijk kunnen zijn? Staat de intendant dan in voor de programmering, één van de belangrijkste artistieke keuzes?

Het lid wil weten met welk geld de crisismanager betaald zal worden. De financiële toestand is immers niet gezond. De hertekening van de kunstinstituten moet beginnen op 1 januari 2011 en klaar zijn op 31 december 2012 met een publiek moment bij de start van het seizoen 2012-2013. Heeft de minister en duidelijk actieplan met een tijdspad, overlegmomenten, de financiële en juridische knelpunten enzovoort?

Het is goed dat de minister naar synergie zoekt, maar ingrijpende maatregelen plots in de media aankondigen, maakt in deze sector met bijzondere talenten en veel inzet heel wat kapot. De manier waarop de volgende stappen aangepakt worden is dan ook cruciaal.

De heer *Bart Caron* laakt het late debat. Daardoor was er een foute discussie in de kranten.

De *voorzitter* wijst op een aantal praktische belemmeringen, onder meer de recesperiode en verklaart voorts dat hij wou wachten op een definitieve tekst van de regering.

De heer *Bart Caron* vindt dat de adviezen en de beoordelingen van de administratie de leidraad moeten zijn voor de discussie. Het is niet aan de politiek om artistieke of zakelijke uitspraken te doen, het is immers een waardegeladen materie. Er zijn alleen maar positieve uitspraken over de Singel. De hogere subsidieaanvraag is verantwoord. Over het Koninklijk Ballet van Vlaanderen zijn zowel de beoordelingscommissie als de administratie niet mals. Er is weliswaar een goede kwalitatieve vooruitgang, de verdienste van mevrouw Kathryn Bennetts, maar er is een zwakke zakelijke leiding en ook het beleidsplan is zwak. De beoordelingcommissie vraagt zich af of de raad van bestuur de aanvraag goedkeurde. Er is dus duidelijk een kloof met de dagelijkse leiding. De artistieke commissie vindt hogere subsidies niet opportuun, de instelling moet zelf extra middelen vinden.

Het zakelijke verslag is nog harder voor de instelling. Zo zijn de afspraken van de beheersovereenkomst deels niet nagekomen. Er zijn geen kerngegevens over liveorkesten, over het gebruik van infrastructuur. De instelling heeft tot 3 miljoen euro verliezen opgebouwd in drie jaar tijd. Het nieuwe beleidsplan biedt weinig tot geen informatie over avondvullende

producties. Er is evenmin sprake van een optimalisering van eigen inkomsten. Samenwerking met andere instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zou volgens de commissie de zaak vooruithelpen. Een aantal maatregelen van de minister sluit dus nauw aan bij dit verslag.

De Vlaamse Opera krijgt een gemengde beoordeling. De beoordelingscommissie schrijft dat het beleidsplan slechts de schaduw is van de brede visie. Het is te vaag en te weinig gedetailleerd. Algemeen is de commissie positief over de vooruitgang en de originele maar mogelijk te ambitieuze programmering. In de repliek zet de opera een en ander recht, zowel commissie als administratie erkennen dat. Het definitieve advies blijft echter kritisch voor het zakelijke. Een grote instelling heeft behoefte aan een beter management. Dat er geen analytisch management is, dat er geen details in het nieuwe beleidsplan staan over de kosten per productie en dat de opera de meervraag niet kan motiveren, leiden ertoe dat de commissie slechts een beperkte meersubsidie aanraadt, vooral dan voor technisch personeel voor de basissectie en voor het aantal voorstellingen. De kwalitatieve beoordeling van het orkest van de Vlaamse Opera is positief tot zeer positief.

Voor de drie orkesten valt op dat de beoordelingscommissie heel veel belang hecht aan de thuisbasis van een orkest. Ze vindt ook dat er behoefte is aan meer participatie, betrokkenheid bij de omgeving. De commissie adviseert zelfs om daar wat meer personeel voor in te zetten. De beoordelingscommissie acht het niet noodzakelijk dat elke instelling een volledig orkest heeft.

De beoordeling van VRO/VRK is dubbel: positief voor het werk onder leiding van Michel Tabachnik, maar kritisch over ander werk. De commissie heeft de indruk dat er een ernstig gebrek is aan visionair leiderschap. De commissie is evenmin positief over het uitbreiden van het orkest, maar wel over de kwaliteit van het koor. Op zakelijk vlak is het rapport kritisch voor VRO/VRK. De eigen inkomsten dalen zeer sterk. Het advies stelt terecht vragen bij de 30 percent gratis tickets voor eigen voorstellingen. De buitenlandse activiteit, een belangrijke ambitie van het orkest, blijft laag. Volgens de commissie moet het orkest zelf op zoek naar meer eigen inkomsten.

De Filharmonie krijgt veruit de beste beoordeling van de orkesten. De commissie looft het speelplezier, maar uit twijfels bij het triumviraat. Ze heeft waardering voor de chef van de artistieke ploeg maar stelt vragen bij de overgangsperiode tijdens de verbouwing van de Elisabethzaal en bij de zakelijke berekening ervan. De commissie beschouwt de uitbreiding van het orkest niet als een prioriteit. Voorts vermeldt de commissie belangrijke eigen inkomsten, een goed management, goede publiekscommunicatie en overlegstructuren. Kortom, een degelijk beleid. Deze instelling is trouwens meest bescheiden in haar vraag naar extra subsidies. De Ancienne Belgique wordt algemeen positief beoordeeld, mogelijk is de concertzaal iets te ambitieus.

De voorstellen van de minister komen aan deze opmerkingen tegemoet en zijn dus een goed denkspoor. Er is al langer dan vandaag meer dan enkel op zakelijk vlak synergie nodig, alsook een herwaardering van de grote instellingen. Helaas worden de keuzes financieel niet gehonoreerd. Misschien ware het beter geweest een jaar te wachten op betere economische tijden vooraleer beheersovereenkomsten te sluiten. Dat zou meer financiële ruimte bieden. Dat zou de minister toelaten de poolvorming en de hertekening van het landschap beter voor te bereiden. Nu is de hervorming gespreid over vijf jaar en krijgen de instellingen weinig financiële ademruimte. Dat is niet goed voor hun artistieke ontwikkeling. Het lid is blij dat de geruchten dat er een orkest zou worden opgedoekt, niet kloppen. Hij is blij dat de creativiteit en het artistieke landschap niet verschrallen.

Het lid hoopt dat de voorspelling van 500.000 euro winst door de musici in pool te brengen, klopt. Hij hoopt ook dat ze samen kunnen werken. Klopt het dat de instellingen nog steeds diensten op overschot hebben? Om pool te kunnen vormen, is het immers nodig

urenpakketten in de ene instelling over te hebben om ter beschikking te stellen van de andere instelling. Bestaat er nog dergelijk overschot? De uitwisseling van diensten en de poolvorming kan ook met de andere gesubsidieerde instellingen. Clustervorming is ook wenselijk als er geen diensten op overschot zijn. Goede afspraken tussen de huizen kunnen het artistieke profiel van de drie scherper krijgen dan voorheen. Het lid suggereert om de cluster- en poolvorming in eerste instantie te laten trekken door de drie ‘orkestbazen’. Zij kennen de praktijk. Het is beter dat het niet van bovenaf opgelegd wordt.

Het lid pleit voor meer overleg tussen de minister en het kabinet en de instellingen. Hij pleit voor een implementatie van de plannen in nauw overleg met de huizen, liefst niet alleen met de directies maar ook met de afdelingen en het personeel. Het personeel kan maar enthousiast blijven als het zich betrokken voelt bij het beleid. De minister wil geen gedwongen ontslagen. Komen er dan natuurlijke afvloeiingen? Zal het artistieke personeel in aantal verminderen?

Het is niet zo abnormaal dat balletinstellingen en operahuizen onder één bestuur vallen. Ballet is ontstaan als een ondersteunende kunstvorm voor het muziektheater. Maar de nota is verwarrend. Er komt één intendant, die de algemene leiding voert, dus de artistieke en zakelijke keuzes maakt. Toch heeft de minister het over een specifieke artistieke werking voor de opera en het ballet. Hoe ziet de minister dat precies? Het lid juicht meer samenwerking toe, maar denkt dat het ballet deels een autonome artistieke werking moet hebben. Hoe zal de minister dat garanderen?

Vier instellingen moeten een presentatieplek bieden aan de orkesten. Het zijn instellingen van diverse pluinage. Naast talrijke andere activiteiten programmeert de Bijloke alle producties van VRO/VRK, van het Symfonieorkest, van de Filharmonie op dit moment al. Ze is ondergefinancierd dus beschikt daarvoor zelf niet over de middelen, maar maakt daarvoor gebruik van een vzw waarin ook de orkesten zitten. De minister wil in de beheersovereenkomst schrijven dat de orkesten in de Bijloke moeten spelen, maar dat gebeurt al. Wat is de meerwaarde tenzij de minister de Bijloke extra subsidieert? Dat zou trouwens niet meer dan billijk zijn als het er een opdracht bij krijgt.

Het lid maakt een sprongetje naar de extra middelen voor het Concertgebouw van Brugge. Het zou eerlijker zijn het Concertgebouw tot grote instelling te maken en de dotatie volgens de geldende criteria aan te passen. Het lid pleit voor eerlijkheid en correcte procedures.

De minister zal in de volgende ronde van het Kunstendecreet samenwerking tussen kunstinstellingen en grote instellingen als een positief criterium waarderen. Anderzijds vindt ze dat de grote instellingen te veel instituten zijn. In praktijk wordt er al heel veel samengewerkt tussen kunsthuisen, zowel in eigen land als met het buitenland. Dat gebeurt vaak om de productiekosten te drukken. Er is ook veel samenwerking met de instituten. Alles kan beter, maar de minister onderschat de realiteit.

Het lid vraagt de minister tijd te nemen om de synergie grondig en in alle openheid te bespreken met alle betrokkenen; desnoods de beheersovereenkomsten met een jaar te verlengen en zo tijd te creëren om de nieuwe structuur in de nieuwe beheersovereenkomst te schrijven en objectieve criteria te ontwikkelen voor wat een grote Vlaamse culturele instelling is. Het lid hoopt ook dat de minister in tussentijd extra middelen vindt om de ontwikkeling te steunen.

De heer *Lieven Dehandschutter* denkt dat de minister een goed kader schetst om de zes instellingen op een kwaliteitsvolle en zakelijk degelijke manier verder te laten werken waarbij de inzet van geld, van mensen, van infrastructuur wordt geoptimaliseerd. Er zijn

wel een aantal beperkte variaties van dat scenario mogelijk, maar grote afwijkingen niet. Er zijn geen echte alternatieven. Tekenend is dat de syndicale zijde wel bedenkingen uit maar het plan niet afschiet. Het parlement mag zich niet laten misleiden door de zeer hevige reacties van een beperkt aantal mensen. De cijfers zijn wat ze zijn, het beleid moet daar de juiste consequenties aan verbinden.

Het streven naar synergie en samenwerking tussen productie- en presentatieplekken is positief, ook voor de cultuurconsument zelf. Het kan de cultuurspreiding bevorderen. Het is goed dat de minister zich gebaseerd heeft op de zakelijke en artistieke rapporten, maar ze had beter kunnen communiceren over haar plannen. Dat had heel wat commotie voorkomen.

De voorzitter van de raad van bestuur heeft gezegd dat het Ballet van Vlaanderen een werkgroep zou oprichten. Heeft dat nog zin in deze stand van de procedure? Het lid pleit voor rechtstreeks overleg met alle betrokkenen bij verdere uitvoering.

De pool voor orkestmuzikanten heeft heel wat gevolgen, onder meer op juridisch vlak. Zullen de huidige arbeidsovereenkomsten stopgezet of omgezet worden? Krijgt het personeel een nieuw contract aangeboden? Komt er één enkel statuut? In dergelijke gevallen wordt vaak het meest voordelige statuut voor de werknemer gekozen, met een meerkost tot gevolg. Met welke middelen zal dat betaald worden?

De heer *Jean-Jacques De Gucht* laakt de gebrekkige communicatie en de vaagheid over de contacten. Zijn er inzake het Brussels Philharmonic en de Bijloke contacten geweest met het kabinet? Wanneer vonden die gesprekken plaats? Wat zijn de financiële prognoses van een verregaande samenwerking? Welke impact zal dat hebben op de tewerkstelling? Hoe zal de harmonisering van loon- en arbeidsvoorwaarden georganiseerd worden?

Is het mogelijk hierover een hoorzitting te organiseren? Wordt het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) en de adviescommissie Kunsten ingewonnen? Zo ja, kan de parlementscommissie die adviezen krijgen? Is de timing haalbaar?

Minister *Joke Schauvliege* wijst erop dat het plan niet uit de lucht komt gevallen. Naast de resolutie van het parlement waren er ook denksporen om een en ander beter op elkaar af te stemmen. In de beleidsnota wordt aangekondigd dat een en ander herbekeken wordt bij de nieuwe beheersovereenkomsten. Voorts was ook afgesproken dat de visitatiecommissies hun definitieve doorlichtingverslagen in juli klaar zouden hebben. Op het Cultuurforum 2020 vroeg de sector zelf uitdrukkelijk om meer synergie. Ook het Overlegplatform vroeg uitdrukkelijk om in die richting verder te werken.

De minister heeft niet de ambitie zich te moeien in het artistieke beleid. Zij moet enkel kansen bieden om het artistieke ten volle te ontplooien. Uit het visitatieverslag blijkt duidelijk dat zonder zakelijke veranderingen er negatieve artistieke consequenties zullen volgen voor het Ballet van Vlaanderen. De minister citeert: “De commissie waarschuwt expliciet voor de precaire zakelijke situatie omdat het opgebouwde, gecumuleerde verlies en de gebrekkige zakelijke onderbouw van de organisatie de verdere noodzakelijke artistieke groei van de organisatie zwaar ondermijnen. Het voorgestelde nieuwe organogram boezemt de commissie op dat vlak onvoldoende vertrouwen in. Ze vreest dat de overheid daardoor te zwak wordt om de ambitieuze artistieke plannen te laten slagen.”. Kortom, de zakelijke beslissingen waren noodzakelijk om de goede artistieke prestaties van het ballet te vrijwaren. Daarbij is de minister niet over één nacht gegaan. Er zijn 31 overlegmomenten geweest met de Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

De hervorming is geen besparingsoperatie. Zelfs als er meer middelen waren, zou de minister toch synergie nagestreefd hebben. Uit alles blijkt immers dat meer samenwerking

dringend nodig is. Er is inderdaad al heel wat samenwerking, maar het is goed dat het beleid dat waardeert. De middelen versnipperen is geen goede werkwijze. Samenwerking en clustering zijn nodig: van de grote instellingen en van de kleinere.

Het ballet gaat niet op in de opera, maar er komt een samensmelting van beide instellingen. Het is de bedoeling dat in eerste instantie beide raden van bestuur samenkomen. Er wordt een veranderingsmanager aangesteld om het traject te begeleiden. Het is en blijft de ambitie om zakelijk één leiding te hebben, het ballet en de opera blijven elk de artistieke vrijheid behouden. Dat is niet uniek, ook in het buitenland wordt er op die manier gewerkt. Het zal geen invloed hebben op de internationale activiteiten van het ballet, integendeel, zonder zakelijk ingrijpen zal de beknutting daarvan realiteit worden. Het is daarenboven de bedoeling ervoor te zorgen dat het ballet nationaal ook meer kansen krijgt: onder meer ervoor te zorgen dat het op verschillende plaatsen kan optreden.

Een crisis- of veranderingsmanager moet de financiële problemen van het KBvV in kaart brengen en oplossingen zoeken voor de verliezen zodat ze de nieuwe structuur niet bezwaren. Ook deze manager zal aangesteld worden door de raden van bestuur.

Wat de orkesten en koren betreft, is het de bedoeling de drie intendanten samen te brengen in een managementcomité. Dat comité zal beslissen hoe de poolvorming moet gebeuren.

Het veranderingstraject zal in de nieuwe beheersovereenkomsten staan. Voorts zal er in staan dat de raden van bestuur moeten overleggen, dat de intendanten een comité moeten vormen. Als dat overleg tot resultaten leidt, zullen de beheersovereenkomsten aangepast worden. Volgens de minister is het goed dat de samenwerking, de aanpak, de verplichting tot samenwerking, in de beheersovereenkomsten vastgelegd wordt. Die verankering moet de uitvoering van de plannen verzekeren. Het agentschap werkt aan een timing, een plan van aanpak.

De voltallige Vlaamse Regering onderschrijft het principe dat er geen gedwongen ontslagen komen. De minister weet nog niet of er andere afvloeiingen komen. Het is haar bedoeling om het overleg met de vakbonden en het personeel alle kansen te geven, ook over de uiteindelijke vorm van het statuut.

Niet alleen het Concertgebouw Brugge maar ook deSingel krijgt extra middelen. Die middelen komen uit de algemene middelen. Bij de vorming van de Vlaamse Regering is afgesproken waar de eventuele beleidsmarginen voor gebruikt zou worden. Cultuur kreeg niets. De minister kon wel een potje van 800.000 euro voor 2010 en 2011 binnenrijven. Die middelen gaan naar het Concertgebouw en deSingel. Ze zijn nodig om ook de nieuwe gebouwen van deSingel ten volle te kunnen gebruiken.

De heer Caron was ooit informateur voor het Concertgebouw Brugge. Hij ging na hoe het concertgebouw verder geëxploiteerd moest worden. In zijn verslag staat dat het concertgebouw op termijn een Instelling van de Vlaamse Gemeenschap moet worden, maar ook dat het extra middelen uit de Vlaamse begroting moest krijgen. De beslissing komt dus niet uit de lucht vallen. Voor muziektheater is er een gebrek aan goede toonplekken. De extra middelen zijn dan ook volledig verantwoord.

De minister geeft tot slot een overzicht van de eigen inkomsten van de danssector. Het KBvV haalt zijn middelen voor slechts 19 percent uit eigen inkomsten, Rozas voor 62 percent, 'les ballets C de la B' voor 77 percent. De situatie mag dan wel gedeeltelijk te verklaren zijn, maar desalniettemin is het duidelijk dat er nog vooruitgang mogelijk is. Het artistieke niveau moet worden veiliggesteld maar de enige weg is meer samenwerking en een betere afstemming. Dat zal ervoor zorgen dat het Ballet op goede toonplekken in

Vlaanderen kan optreden. Volgens het visitatierapport krijgt het Ballet nu te weinig kansen om zich in Vlaanderen te bewijzen.

De minister zal de verandering niet vanuit een ivoren toren opleggen, daarom is er een traject van twee jaar. Betere samenwerking zal niet alleen de instellingen maar ook hun medewerkers ten goede komen.

De heer *Jean-Jacques De Gucht* vraagt opnieuw of de minister de adviezen van de SARC en de adviescommissie Kunsten zal inwinnen. Zo ja, zal de minister die adviezen overmaken aan het parlement?

Minister *Joke Schauvliege* heeft al gezegd die adviezen in te winnen en ter beschikking te stellen van de parlementsleden.

De heer *Bart Caron* vraagt of er voldoende overschot is in de diensten van de orkesten. Waar zitten die overschotten? Dergelijke overschotten zijn een voorwaarde om musici aan elkaar uit te lenen.

Vanaf volgend jaar staan er in de begroting besparingen voor de grote instellingen, tot 330.000 euro per instelling. Daarbij komen nog de indexeringen. Ongetwijfeld zal er personeel moeten afvloeien, zij het dan niet gedwongen. Het lid betreurt dat er minder artistiek personeel zal zijn.

De heer Caron was geen informateur voor het Concertgebouw Brugge, maar voor Brugge Culturele Hoofdstad 2002. Hij doet geen millimeter af van zijn advies. Het Concertgebouw verdient die middelen, het heeft een goede artistieke werking en een behoorlijk publieksbereik. De minister wil echter het statuut van de grote culturele instellingen objectiveren. Als het Concertgebouw beantwoordt aan de criteria, kan het een grote instelling worden als het ten minste ook aan de voorwaarden daarvoor voldoet. Het Concertgebouw valt nu onder de reguliere werking van het Kunstendecreet en krijgt nu zonder kader geld bij. Het pijnlijke is dat andere instellingen wel slachtoffer worden van besparingen.

DeSingel is wel een grote instelling. De dotatieverhoging gebeurt in het kader van de huidige beheersovereenkomst. Dat is dus formeel correct. Het lid betreurt dat de anderen moeten inleveren. Het regent ook in de gangen, in de repetitieruimte van de Vlaamse Opera. Het klopt dat het een goede zaak is dat het potje naar cultuur gaat, maar de verdeling moet transparant en volgens de regels gebeuren.

Mevrouw *Yamilla Idrissi* bedoelde eigenlijk dat de internationale werking van het KBvV al bedreigd is door de gebrekkige communicatie die een malaise veroorzaakt heeft. De raad van bestuur zal de crisismanager aanstellen maar wie zal ervoor betalen? Hoe zal zijn verhouding met de zakelijke leider zijn? Het lid zou graag de lijst van de 33 overlegmomenten krijgen.

Volgens de heer *Erik Arckens* zal het samenvoegen van de zakelijke leiding van ballet en opera wel degelijk invloed hebben op de werking. Ballet en opera hebben een totaal andere werking. Hij vraagt meer duidelijkheid over de praktische kant van de zaak. Het moet vermeden worden dat het ballet in de schaduw van de opera komt te staan.

Op welk vlak verschilt het plan voor orkesten en de koren met het plan van hervormingsmanager Claeys van vijf jaar geleden?

Minister *Joke Schauvliege* stelt dat door de betere samenwerking er meer middelen zullen vrijkomen voor de artistieke werking, dus ook voor artistiek personeel.

De minister heeft 800.000 euro extra in de wacht gesleept. Ze kon die middelen verdelen of bundelen. Ze heeft ervoor gezorgd dat deSingel zijn volledige nieuwbouw kan aanwenden. Ook de extra subsidie voor het Concertgebouw Brugge ligt in de lijn van eerdere trajecten.

Het grote verschil met vijf jaar geleden is dat de grote instellingen ervan overtuigd zijn dat er synergie moet komen en dat samenwerking nodig is om artistiek sterker te worden.

De heer *Erik Arckens* wijst erop dat het vijf jaar geleden over clustervorming ging. Dat is iets heel anders dan synergie.

Minister *Joke Schauvliege* ziet de bereidheid van de sector als het grote verschil. Ze maakt zich sterk dat opera en ballet dit ook zullen inzien en zullen samensmelten. De evenwaardigheid tussen ballet en opera zal in de beheersovereenkomst verankerd worden. Ze verwacht geen problemen, maar het veranderingstraject zal daarover meer duidelijkheid geven.

De heer *Bart Caron* zegt dat de inkomsten van de hedendaagse dansagentschappen hoog zijn omdat ze in het buitenland veel gevraagd zijn en hoge uitkoopsommen kunnen vragen. Ze bereiken daarenboven een breed publiek in eigen land. Het zou goed zijn om ook de synergie tussen de hedendaagse dans en ballet te zoeken. Zo hoort een uitwisseling van choreografen tot de mogelijkheden. Artistieke kruisbestuiving kan nieuwe publiek trekken.

Voor minister *Joke Schauvliege* hoort dat onder het onderdeel ‘betere samenwerking met het volledige kunstenveld’ van de nota.

De *voorzitter* dankt de minister voor de toelichting die zij aan de leden van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft verstrekt. De commissie zal zich beraden over de noodzaak om met de betrokken kunstinstellingen nog aanvullende hoorzittingen te organiseren.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Yamila IDRISSE,
verslaggever